

Myndigheten
för civilt försvar

Anslag 2:4 Krisberedskap Uppföljning 2025

Anslag 2:4 Krisberedskap Uppföljning 2025

Myndigheten för civilt försvar
651 81 Karlstad

Sektion: Sektionen för inriktning

Dnr: MCF 2026–05957

Sammanfattning och samlad bedömning

Myndigheten för civilt försvar finansierar verksamhet hos myndigheter, kommuner, regioner, frivilliga försvarsorganisationer och forskningsutförare med anslag 2:4 Krisberedskap, anslagspost 5 Krisberedskap och totalförsvar. Syftet med finansieringen är att stärka samhällets civila försvar och krisberedskap. Denna rapport omfattar exempel på åtgärder som vidtagits under 2025 och en samlad bedömning av åtgärdernas resultat. Under 2025 fördelades sammanlagt 2 223 846 tkr till dessa aktörer.

Myndigheten för civilt försvar samlade bedömning av arbetet som genomförts under 2025 med finansiering av anslaget är att förmågan inom civilt försvar och krisberedskap stärkts inom flera områden.

Myndigheten för civilt försvar noterar en något lägre resultat- och måluppfyllelse, samt en väsentlig minskning i utbetalade medel, än föregående år för de utvecklingsprojekt som anslaget finansierar hos myndigheter. Flera utvecklingsprojekt har under 2025 haft svårigheter i samband med upphandlingar som dragit ut på tiden, och har därför förbrukat mindre medel än väntat. Trots detta finns flera goda exempel på utvecklingsprojekt som stärker samhällets förmåga inom civilt försvar och krisberedskap på en rad olika områden.

Vissa projekt stärker förmåga redan på kort sikt genom investeringar i materiel för ökad redundans och robusthet, som till exempel ett av Post- och telestyrelsens projekt där sektorns förmåga till bland annat bränsleförsörjning har stärkts.

Andra projekt ger effekt på längre sikt genom framtagande av stödmaterial, handböcker och liknande. Statens veterinärmedicinska anstalt har tagit fram olika typer av stöd riktat till svenska lantbrukare för att stärka primärproducenters förmåga att upprätthålla produktionen under kriser och krig.

Många utvecklingsprojekt finansierade av anslaget innehåller övningar för att pröva förmågor och identifiera utvecklingsbehov. Under hösten 2025 genomförde Trafikverket Totalförsvarsövning DSM 2025, med fokus på sjötransporter och samverkan mellan civila och militära aktörer under höjd beredskap. Många aktörer ur transportnäringen deltog i övningen.

Myndigheten för civilt försvar bedömer att länsstyrelsernas sammanhållna projekt för att utveckla förmågan i länen genom stöd och samordning av kommuner, regioner och andra aktörer, fortsätter ge synbara effekter. Av de 21 länsstyrelserna har 15 stycken hanterat större händelser under årets som till exempel oväder, skadegörelse på samhällsviktig händelse och cyberangrepp där de noterat ökad ledningsförmåga genom bättre samverkan, lägesbildsutbyte och

kriskommunikation. Förmågan inom civilt försvar har stärkts, bland annat genom strategier för utrymnings- och inkvarteringsplanering. Flera länsstyrelser har startat upp råd med näringslivet genomfört övningar tillsammans med Försvarsmakten, och samverkan över landsgränserna med Norge och Finland utvecklas med konkreta frågor som hantering av stora befolkningsflöden.

Myndigheten för civilt försvar bedömer att regionernas förmåga inom civilt försvar och krisberedskap har stärkts inom året. Ersättningen har bidragit till att utbilda och öva brett inom regionen vilket stärker regionernas förmåga att hantera extraordinära händelser. Myndighetens bedömning är att även kommunernas arbete under året stärkt förmågan att hantera händelser och även bidragit till minskad sårbarhet. Exempelvis arbetet med krigsorganisation och ledningsförmågan i kommunerna har gjort framsteg under året. Gemensamt för kommunerna och regionerna är att det säkerhetspolitiska läget innebär att frågor inom civilt försvar och krisberedskap är prioriterade.

Arbetet med att ge stöd till aktörers ledningsplatser genom teknisk rådgivning och finansiering fortsätter utvecklas systematiskt. Förmågan att leda och samverka har stärkts hos ett flertal aktörer genom myndighetens stöd. Utbetalat stöd har ökat markant jämfört med föregående år.

De frivilliga försvarsorganisationerna (FFO) har fått uppdrag att rekrytera och utbilda medlemmar för att säkerställa de offentliga aktörernas behov av personalförstärkning, från kris till krig. De frivilliga försvarsorganisationerna rapporterar cirka 1000 nya frivilliga med avtal under året. Medlemmar ur de frivilliga försvarsorganisationerna har deltagit vid såväl skarpa händelser som övningar och gjort viktiga insatser för försvarsviljan bland allmänheten.

Forskningsprojekten som finansieras av anslaget bidrar med värdefulla kunskaper i arbetet med att stärka det civila försvaret och krisberedskapen. Flera avslutade forskningsprojekt redovisar relevanta resultat, till exempel inom försörjningsberedskap och produktionsomställning. Under 2025 har en ny inriktning tagits fram med fokus på långsiktiga strategiska partnerskap och ett tydligare fokus på innovation.

Innehåll

1 Inledning	6
1.1 Uppdrag och avgränsningar	6
1.2 Genomförande	6
2 Fördelning av anslaget	8
3 Medel till myndigheter	11
3.1 Inriktningar för projektmedel	11
3.2 Genomförd verksamhet.....	12
3.3 Goda exempel	12
3.3.1 Elektroniska kommunikationer och post.....	13
3.3.2 Transporter	13
3.3.3 Livsmedel och dricksvatten	13
3.3.4 Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen	14
3.3.4 Generell förmåga	14
4 Medel till länsstyrelserna	15
4.1 Genomförd verksamhet.....	15
4.2 Effekter av 2:4-medlen under 2025.....	17
5 Medel till kommuner	19
5.1 Genomförd verksamhet.....	19
5.1.1 Händelser som påverkat kommunernas arbete	20
5.2 Utveckling.....	20
6 Medel till regioner	22
6.1 Genomförd verksamhet.....	22
6.1.1 Regionernas arbete med krisberedskap	23
6.1.2 Regionernas arbete med civilt försvar	23
7 Medel till ledningsplatser	24
7.1 Ledningsplatser för centrala myndigheter	25
7.2 Ledningsplatser för länsstyrelser	25
7.3 Ledningsplatser för kommuner	26
7.4 Ledningsplatser för regioner	26
8 Medel till Frivilliga försvarsorganisationer	27
8.1 Uppdragsersättning	27
8.2 Insatser vid samhällsstörningar och övning	28
9 Medel till forskning och innovation	30
9.1 Ny inriktning för forskning och innovation	30

9.2 Forskning med lovande resultat.....	31
10 Fortsatt utveckling av anslagshanteringen.....	33
Bilaga 1 Tabeller.....	33

1 Inledning

1.1 Uppdrag och avgränsningar

Enligt uppdrag i myndighetens regleringsbrev för 2026 ska Myndigheten för civilt försvar redovisa en samlad bedömning av resultatet av de åtgärder som berörda myndigheter, kommuner, regioner, frivilliga försvarsorganisationer och forskningsutförare har vidtagit under 2025 med finansiering från anslaget 2:4 Krisberedskap, anslagspost 5 Krisberedskap och totalförsvar. Redovisningen ska även innehålla goda exempel på verksamhet som har finansierats från anslaget.

De bedömningar Myndigheten för civilt försvar lämnar i den här rapporten avser den utveckling och de åtgärder som vidtagits med stöd av medel från anslag 2:4 Krisberedskap under 2025. Bedömningarna ska inte uppfattas som en bedömning av samhällets krisberedskapsförmåga eller bedömning av risker och sårbarheter i det svenska samhället. Uppföljningen avser endast bidrag från anslag 2:4 anslagspost 5, Krisberedskap och totalförsvar. Anslagspost 1, Viss internationell säkerhetsfrämjande och humanitär verksamhet, berörs inte i den här rapporten.

1.2 Genomförande

Underlag för bedömningar kommer till stor del från de enkätsvar som aktörerna har lämnat som en del i den årliga uppföljningen av beviljade medel. Myndigheten för civilt försvar har gjort en översiktlig, kvalitativ analys av underlagen. De utvecklingsprojekt som myndigheter avslutat under 2025 har följts upp genom frågor om mål- och resultatuppfyllnad, prestationer, effekter, målgrupper, samverkan samt om åtgärderna har kommit till nytta vid en inträffad händelse eller övning.

En motsvarande uppföljning har gjorts för samtliga länsstyrelser avseende den ersättning som finansierat stöd lokalt och regionalt, samt för frivilliga försvarsorganisationer avseende uppdragsersättning. Uppföljningsenkäterna har också omfattat frågor om hur oförutsedda händelser har påverkat den verksamhet som finansierats av anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar under året.

Svarsfrekvensen är liksom tidigare år hög. Samtliga länsstyrelser har besvarat enkäten avseende deras sammanhållna projekt för stöd och samordning lokalt och regionalt. Enkäterna för myndigheters utvecklingsprojekt är besvarade till 95 procent, och för de frivilliga försvarsorganisationernas uppdrag har samtliga svarat.

Redovisningen av kommunerna bygger i årets rapport också på svar som lämnats av länsstyrelserna med en svarsfrekvens på 100 procent. Länsstyrelserna har svarat utifrån den bild de har från uppföljningen av kommunernas arbete enligt lagen

(2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Regionerna har i uppdrag att årligen den 15 februari rapportera till Myndigheten för civilt försvar, Länsstyrelserna och Socialstyrelsen hur ersättningen för arbetet med civilt försvar och krisberedskap har använts. Kapitlet om regionerna bygger på samtliga regioners återrapportering från februari 2026.

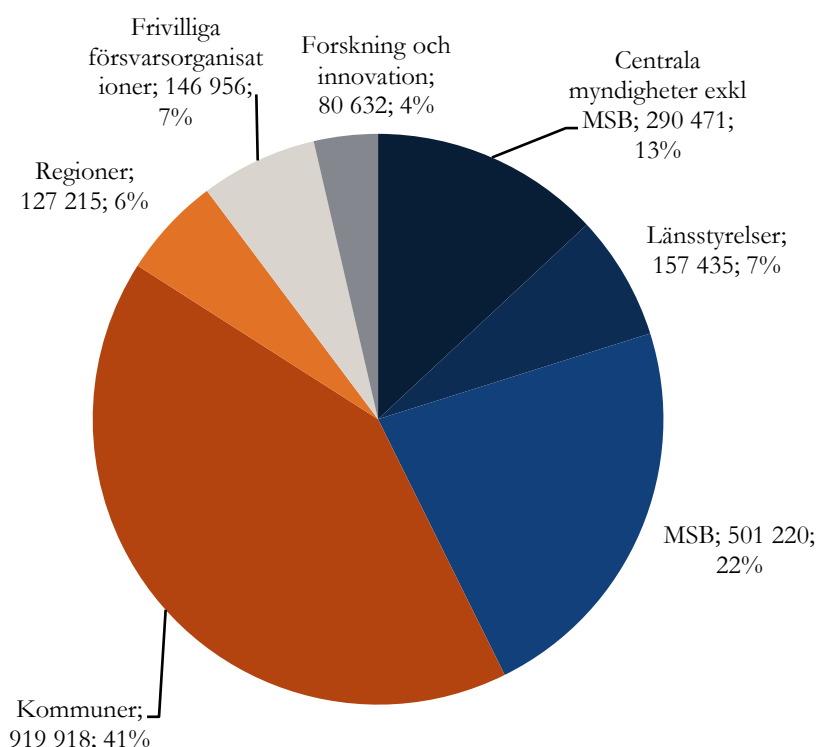
Bedömningen av den forskningsbaserade kunskapens effekter görs utifrån uppföljning av varje forskningsinsats samt större oberoende utvärderingar som genomförts för vissa längre projekt och forskningsmiljöer.

Den 1 januari 2026 bytte Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) namn till Myndigheten för civilt försvar. I rapporten används båda namnen på myndigheten. MSB används när det syftar bakåt i tiden till något som gjordes innan 2026. Uppföljningen av åtgärderna finansierade av anslaget är gjorda efter den 1 januari 2026, varför bedömningar i rapporten görs i egenskap av Myndigheten för civilt försvar.

2 Fördelning av anslaget

Anslaget fördelas till olika aktörer för att öka samhällets förmåga att hantera kriser och ytterst krig.

Anslag 2:4 anslagspost 5, Krisberedskap och totalförsvaret har under år 2025 finansierat verksamhet om 2 223 846 tkr. Här beskrivs övergripande fördelningen av medel och vad olika aktörer får medel för. I tabell 1 i bilaga 1 visas fördelningen mer specifikt.

Figur 1 Fördelning av anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvaret 2025 per aktörgrupp (belopp anges i tkr)

Myndigheter¹ kan varje år ansöka om medel till utvecklingsprojekt. Projekten ska syfta till att stärka samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och dess konsekvenser samt åtgärder som syftar till att stärka förmågan avseende civilt försvar. Myndigheten för civilt försvar söker medel för utvecklingsprojekt enligt samma principer.

Myndigheten för civilt försvar tar fram en inriktning för områden och projekt som ligger till grund för prioritering. Inriktningen tas fram för två år i taget och kompletteras vid behov inför det andra året. I kapitel 3 ges exempel på utvecklingsprojekt som har genomförts under 2025.

¹ Här avses de myndigheter som anges i bilaga 1 i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och myndigheter som har pekats ut efter särskilt beslut av regeringen eller MSB

Länsstyrelser kan söka medel för arbete med att stödja och samordna lokala och regionala aktörer i länen i det så kallade sammanhållna projektet och beviljas då medel för en period om fyra år. Ersättningen som beviljas ska motfinansieras av länsstyrelsen med minst 50 procent².

Länsstyrelserna har också möjlighet att årligen ansöka om medel för vissa större investeringar eller visst stöd för omfattande planeringsinsatser i samband med större nationella övningar. I kapitel 4 redogörs för den verksamhet som länsstyrelserna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Kommuner får en årlig ersättning från anslaget för att stärka förmågan att hantera extraordinära händelser och upprätthålla en grundläggande förmåga till civilt försvar, i enlighet med uppgifter i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Ersättningsnivåerna regleras i överenskommelser³ mellan Myndigheten för civilt försvar och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

I kapitel 5 beskrivs den verksamhet som kommunerna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Regioner får precis som kommunerna ersättning i enlighet med LEH och ersättningens nivå regleras i en överenskommelse⁴ mellan Myndigheten för civilt försvar och SKR. Ersättningen ska bidra till att minska sårbarheten i regionernas verksamhet, stärka förmågan att hantera krissituationer i fred och öka förmågan till civilt försvar.

I kapitel 6 redovisas verksamhet som regionerna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Beredskapsmyndigheter, kommuner och regioner kan också ansöka om ekonomiskt stöd för vissa **ledningsplatsåtgärder** hos Myndigheten för civilt försvar. Det beskrivs närmare i kapitel 7.

Frivilliga försvarsorganisationer⁵ har möjlighet att ansöka om ersättning för uppdrag som syftar till att höja krisberedskapen i samhället och främja totalförsvaret. För att beviljas medel från anslaget ska uppdragen uppfylla de ändamål som regeringen fastställt för anslaget och vara förenliga med förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. Myndigheten för civilt försvar lämnar i huvudsak bidrag för uppdrag inom utbildning, rekrytering och försvarsupplysning men också till uppdrag för att stärka förmågan inom civilt försvar.

I kapitel 8 redogörs för den verksamhet som organisationerna har bedrivit för årets anslagsmedel.

² Motfinansiering innebär att länsstyrelsen måste lägga egna medel på åtgärder för civilt försvar och krisberedskap som motsvarar det belopp som beviljas från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvaret

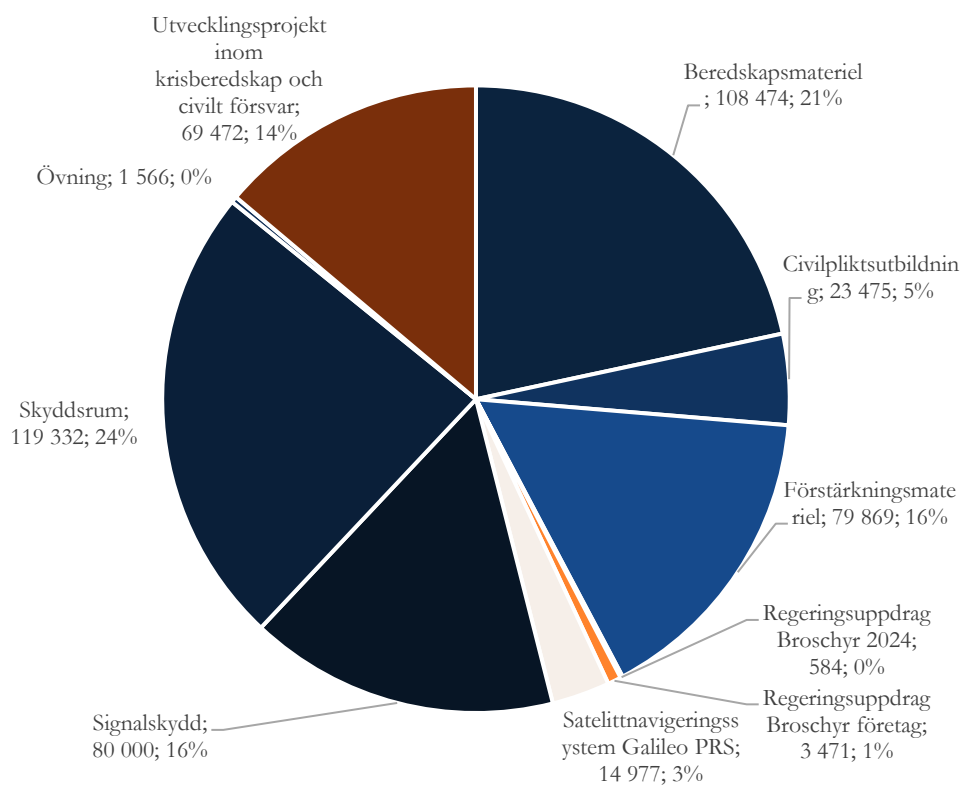
³ Överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024–2026 (MSB2023-17351)

⁴ Överenskommelse om regionernas arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024–2026, (MSB2023–17352)

⁵ Se vilka organisationer som omfattas i bilagan till förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet

Forskning finansieras också av anslaget. Myndigheten för civilt försvar förmedlar medel via tematiska utlysningar där externa aktörer som universitet, högskolor eller forskningsinstitut kan ansöka om finansiering. Forskningen ska vara behovsriktad och möjlig att tillämpa i samhället. I kapitel 9 redogörs för den forskningsverksamhet som har bedrivits för årets anslagsmedel.

Övriga medel som hanteras eller fördelas av Myndigheten för civilt försvar är bland annat kostnader att arrangera större nationella samverkansövningar, beredskapsmateriel, signalskydd samt arbete med skyddsrum och nationella förstärkningsresurser.

Figur 2. MSB:s andel av anslaget under 2025 fördelat på verksamhet (belopp anges i tkr)

3 Medel till myndigheter

Myndigheter kan ansöka om medel från anslaget för utvecklingsprojekt med syfte att öka samhällets förmåga inom civilt försvar och krisberedskap. Myndigheten för civilt försvar ansöker om medel enligt samma principer för utvecklingsprojekt som övriga myndigheter.

Bedömning

Myndigheten för civilt försvar bedömer att myndigheternas utvecklingsprojekt har bidragit till att öka och utveckla förmågan att förebygga och hantera allvarliga kriser samt att skapa och stärka civil försvarsförmåga. Projekten täcker ett brett spektrum av frågor som bidragit till att höja förmågan generellt.

Samtidigt noterar myndigheten att den rapporterade måluppfyllelsen är lägre för 2025 i jämförelse med tidigare år och att utbetalade medel för utvecklingsprojekt har minskat märkbart till följd av att vissa utvecklingsprojekt haft svårt att omsätta medel enligt plan. I flera fall har detta berott på upphandlingar som dragit ut på tiden.

Under 2025 har anslaget finansierat 106 utvecklingsprojekt för 228 325 tkr (inklusive MSB:s utvecklingsprojekt), se tabell 2 i bilaga 1 för anslagets fördelning per aktör och tabell 4 i bilaga 1 för samtliga projekt som hade finansiering från anslaget under 2025.

3.1 Inriktningar för projektmedel

Myndigheten för civilt försvar tar fram en inriktning för utvecklingsprojekt som kan finansieras av anslaget. För nya projekt som startade år 2025 gäller inriktningen för 2024–2025⁶, som togs fram under 2023. För att identifiera aktuella behovsområden och utgångspunkter för prioritering av projektansökningar använder Myndigheten för civilt försvar bland annat regeringens inriktning för civilt försvar⁷, *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030*⁸ samt olika analyser och systemunderlag, som i sin tur bygger på underlag från aktörerna själva. Under 2025 tog MSB fram en ny inriktning för projekt med start 2026 och 2027. Den nya inriktningen bygger vidare på den tidigare och adderar bland annat en prioritering av två nya typer av åtgärder: åtgärder som stärker förmågan att möta antagonistiska hot i fredstid och åtgärder som bidrar till en gemensam förberedande planering⁹.

Många av projekten som avslutades under 2025 har pågått under flera år, och omfattades därmed av tidigare inriktningar med prioriteringsgrunder som till viss

⁶ Inriktning för projektmedel till myndigheter 2024–2025, dnr MSB 2023–07735

⁷ Inriktning för civilt försvar 2025–2030, dnr Fö2024/02054

⁸ *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030*, dnr MSB 2025-08877

⁹ Inriktning för projektmedel till myndigheter 2026–2027, dnr: MSB 2025-07996

del skiljer sig från den nuvarande. Vissa av dessa projekt omfattades av inriktningen för 2022–2023¹⁰, som togs fram under 2021.

3.2 Genomförd verksamhet

Under 2025 avslutades 48 projekt. Redovisningen i det här kapitlet bygger främst på information från de projekten.

Av de avslutade projekten avser 78 procent både civilt försvar och krisberedskap, 20 procent avser främst civilt försvar och 2 procent avser främst krisberedskap. Andelen projekt som avser främst civilt försvar fortsätter växa, och andelen som avser främst krisberedskap fortsätter krympa jämfört med tidigare år.

Myndigheterna har angett att 78 procent av projekten som avslutades 2025 i hög eller mycket hög grad uppnått målen som ställdes upp vid ansökan, vilket är något lägre än föregående år men högre än 2023. I 17 procent av projekten har målen uppnåtts i någon grad. I 83 procent av projekten anger myndigheten att resultatet från projektet kommer att införlivas i den ordinarie verksamheten, vilket är 15 procentenheter lägre än föregående år, men i linje med 2023 års nivå. Totalt utbetalade medel för utvecklingsprojekt är cirka 70 mnkr lägre än 2024, vilket till stor del beror på en väsentligt lägre medelsförbrukning än väntat i vissa utvecklingsprojekt. Flera av utvecklingsprojekten som har haft svårt att upparbeta medel har fått upphandlingar överklagade, vilket har försenat upphandlingsprocesserna och medfört att vissa stora inköp inte kunnat genomföras under året.

Ett mervärde i utvecklingsprojekten är att de utförs av flera aktörer tillsammans. I tabell A nedan visas projektens resultat avseende samverkan. I samtliga fall är siffrorna för 2025 något lägre än för 2024, i likhet med siffrorna över projektens måluppfyllelse, men överlag rör det sig inte om några stora förändringar.

Vad har samverkan mellan partners i projektet resulterat i?	Fördelning (%) 2025	Fördelning (%) 2024
Stärkta kontakter mellan samverkande aktörer	85%	89%
Etablering av nya kontakter med samverkande aktörer	57%	78%
Kunskapspridning och informationsutbyte mellan samverkande aktörer	76%	89%
Gemensamma prioriteringar för att förebygga och hantera kriser	37%	42%
Gemensamma åtgärder för att förebygga och hantera kriser	39%	64%
Annat	26%	24%

Tabell A. Andel projekt som nått respektive resultat

3.3 Goda exempel

Nedan följer exempel på projekt som avslutats under 2025. Exempelen är valda för att visa på olika former av projekt och bredden på den förmåga som utvecklas

¹⁰ Inriktning för projektmedel till myndigheter 2022–2023, Publ nr: MSB1788 – juni 2022

genom dem. Projekten redovisas sektorsvis, men flera av projektet berör flera områden och inkluderar samverkanspartners från andra sektorer.

3.3.1 Elektroniska kommunikationer och post

Post- och telestyrelsen - Stärkt robusthet i prioriterad infrastruktur inom området elektroniska kommunikationer och post

Post- och telestyrelsen har under 2025 avslutat ett tvåårigt projekt som har inneburit väsentliga investeringar för ökad robusthet i sektorns infrastruktur. Exempelvis har investeringarna inneburit stärkt förmåga att hantera långvariga strömavbrott genom stärkt förmåga till bränsleförsörjning i sektorn. Även försörjningsberedskapen för fiberoptiska nät har stärkts genom anskaffningar av nätbyggnadsmaterial. Dessa förmågor bidrar till samhällets motståndskraft och uthållighet i såväl fredstida kriser som höjd beredskap, och kommer att fortsätta stärkas efter projektets slut i takt med att allt fler personer genomgår utbildning och övning i hantering av resurserna.

3.3.2 Transporter

Trafikverket - Nationellt samverkansprojekt i Transportsektorn mellan privata och offentliga aktörer i höjd beredskap

Med hjälp av finansiering från anslag 2:4 Krisberedskap kunde Trafikverket under hösten 2025 samla en stor mängd aktörer och genomföra Totalförsvarsövning DSM 2025. Övningen fokuserade på sjötransporter och samverkan mellan civila (både privata och offentliga) och militära aktörer under höjd beredskap. Övningen stärker transportnäringens delaktighet i och kunskap om totalförsvaret, och stärker förmågan till samverkan, ledning och prioritering av transporter vid höjd beredskap. Erfarenheterna och identifierade åtgärdsbehov från övningen tas vidare i ett nytt projekt med finansiering från anslaget, som bland annat syftar till att ta fram en handbok för sjöfarten i kris och krig.

3.3.3 Livsmedel och dricksvatten

Statens veterinärmedicinska anstalt - När krisen eller kriget kommer - beredskapsplanering i primärproduktionen av svenska livsmedel

Projektets har syftat till att stötta primärproducenter av livsmedel i arbetet med att stärka sin förmåga att hantera såväl fredstida kriser som krigsfara och ytterst krig. Inom ramen för projektet har Statens veterinärmedicinska anstalt bland annat tagit fram en motsvarighet till MSB:s broschyr *Om krisen eller kriget kommer*, särskilt riktad till svenska lantbrukare. Exempelvis belyser broschyren händelser som strömavbrott, störningar i kommunikation och brist på arbetskraft. Projektet har också tagit fram fördjupande informationsmaterial för olika produktionsinriktningar samt checklistor och övningsmaterial.

Informationssidorna har redan varit välbesökta, och ytterligare kommunikationsinsatser är planerade under 2026.

3.3.4 Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen

MSB - Utvecklingsprojekt: Koncept Trygghetspunkter - en lokal anpassningsbar förmåga att stödja befolkningen vid kris och krig

Erfarenheter från krigets Ukraina visar att trygghetspunkter är viktiga både för att möta människors grundläggande behov och stärka försvarsviljan i befolkningen. Flertalet andra större samhällsstörningar, i Sverige och i andra länder har förstärkt behovsbilden. Inom ramen för projektet har MSB tagit fram ett nytt koncept för trygghetspunkter för att säkerställa en effektiv utveckling och en enhetlig grund för landets trygghetspunkter. Stödmaterial, filmer, utbildningar och webinarier som genomförts i projektet har varit mycket uppskattade och den webbplats projektet startade för att samla samtliga delar har varit välbesökt. Under projektets genomförande har flera kommuner använt informationsmaterialet för att öva sina trygghetspunkter.

3.3.4 Generell förmåga

Fortifikationsverket - Sensorer för skydd av samhällsviktig verksamhet

Finansiering från anslaget har möjliggjort för Fortifikationsverket att i ett ettårigt projekt utveckla och testa en förmåga som på ett kostnadseffektivt sätt kan öka skyddet av och upptäcka oönskad aktivitet i och omkring skyddsvärda anläggningar genom hela hotskalan. Tekniken är ännu i prototypstadiet och behöver utvecklas ytterligare och kommersialiseras innan det kan implementeras och ge effekt som sensorsystem. Fortifikationsverket fortsätter detta arbete efter projektslut tillsammans med Myndigheten för civilt försvar.

Bolagsverket, Myndigheten för digital förvaltning, Naturvårdsverket och Statens Servicecenter – Utveckling beredskapsmyndighet

I den nya beredskapsförordningen utpekades ett antal nya beredskapsmyndigheter under hösten 2022. MSB såg behovet av att ge dessa nya beredskapsmyndigheter en skjuts i det grundläggande arbetet med generella beredskapsfrågor, varför samtliga nya beredskapsmyndigheter fick en möjlighet att söka en på förhand bestämd finansieringsnivå från anslag 2:4 under 2024 och 2025. Detta ledde till utvecklingsprojekt hos fyra nya beredskapsmyndigheter. Finansieringen har möjliggjort en snabb förstärkning av arbetet med exempelvis övning och utbildning, krigsorganisation, identifiering av samhällsviktig verksamhet med mera. Vid projektslut 2025 är samtliga myndigheter klart bättre rustade för sina uppgifter som beredskapsmyndigheter än de hade varit utan finansieringen.

4 Medel till länsstyrelser

Länsstyrelser kan ansöka om medel från anslaget för att stödja och samordna kommuner, regioner och andra aktörer i länen med att utveckla civilt försvar och krisberedskap.

Bedömning

Myndigheten för civilt försvars bedömning är att länsstyrelsernas sammanhållna projekt under året fortsatt bidragit till att kommuner och regioner, kunnat utveckla sin beredskap samt fortsatt stärka samordningen i länen för att gemensamt hantera större händelser.

Länsstyrelserna arbetar med allt fler frågor som stärker förmågan för civilt försvar i länen, bland annat genom strategier för utrymnings- och inkvarteringsplanering. Flera startar upp råd med näringslivet.

Samtliga länsstyrelser redovisar ett flertal genomförda kurser, övningar, konferenser. Fler övningar genomförs tillsammans med Försvarsmakten. Samverkan över landsgränserna med Norge och Finland utvecklas med konkreta frågor som hantering av stora befolkningsflöden.

I de exempel på händelser där länsstyrelserna anger att de sett effekter av genomförda åtgärder och gemensam utveckling lyfter de fram snabbheten i att få i gång samverkan, även utanför arbetstid, att rutinerna är väl inarbetade och att det finns god tillit mellan organisationerna.

Länsstyrelserna har beviljats 112 722 tkr år 2025 i projektbidrag, se tabell 5 i bilaga 1. Av dessa har 99 298 tkr förmedlats för det så kallade *sammanhållna projektet 2024–26*, som innefattar stöd och samordning för att utveckla krisberedskapen och civilt försvar i länen. För att beviljas projektmedel till detta projekt motfinansierar länsstyrelserna motsvarande belopp från sitt förvaltningsanslag för åtgärder inom civilt försvar och krisberedskap¹¹. Utöver det sammanhållna projektet har även en del utvecklingsprojekt beviljats, främst till civilområdeslänsstyrelserna.

Anslaget har även finansierat drift och utveckling av länsstyrelsernas ordinarie och skyddade ledningsplatser, vilket beskrivs i avsnitt 7.2.

4.1 Genomförd verksamhet

Pågående projektperiod i länsstyrelsernas sträcker sig över åren 2024–2026 och utgår i stort från överenskommelser mellan Myndigheten för civilt försvar och Sveriges kommuner och regioner (SKR) om finansiering från anslag 2:4 Krisberedskap till kommuner respektive regioner. Länsstyrelsen ska bidra till att kommuner och regioner kan leva upp till sina åtaganden. Underlaget för

¹¹ Motfinansieringen innebär att länsstyrelsen lägger egna medel på åtgärder inom ramen för civilt försvar och krisberedskap som motsvarar det belopp som används från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar.

länsstyrelsernas verksamhet 2025 har tagits in i via enkät, men även genom de dialoger som myndigheten genomfört med länsstyrelserna under höst och vinter 2025/2026 som en del av uppföljningen av projektet.

Arbetet med att utveckla förmågan i länen har under 2025 i stort kunnat bedrivas som planerat, utan större avbrott på grund av händelser som krävt operativ hantering. De omfattande skyfallen i Västernorrland ledde dock till att en övning fick ställas in för länets aktörer. Våldsdådet vid Risbergska skolan februari 2025 tog resurser i anspråk för Länsstyrelsen i Örebro som hanterade samordning av krisstödet under åtta veckor, men planerad verksamhet med finansiering från anslaget kunde i huvudsak ändå genomföras under året.

Flera länsstyrelser har däremot lyft att en ökad belastning genom många uppdrag, stöd till andra myndigheters arbeten, förväntad representation i arbetsgrupper, ökat behov av att hjälpa kommuner i specifika frågor. Då många beredskapsmyndigheter de senaste åren fått nya uppgifter och ökade medel, samt att kommuner och regioner framöver får ökade bidrag medför det att länsstyrelserna får allt fler uppgifter i sitt samordningsuppdrag. Utan ökade resurser riskerar de att inte kunna bidra på det sätt som förväntas och ge det förväntade till stöd kommuner, regioner m.fl. inom länen.

Inom projektet genomför länsstyrelserna återkommande utbildningar som regional samverkanskurs, uppstarts- och samverkansövningar, temadagar för samhällsviktiga verksamheter samt håller i nätverk för utbyte av kunskap och erfarenheter och arbetsgrupper för tillfälliga utvecklingsuppdrag. Intresset för civilt försvar och krisberedskap i kommunernas olika förvaltningar fortsätter öka och därmed också efterfrågan på utbildning och inriktning av åtgärder. Några exempel på åtgärder följer nedan.

Länsstyrelsen i Örebro ledde regional samverkansövning i november med 140 deltagare från olika nivåer hos aktörerna. Bland annat övades regionala rådets deltagare.

Länsstyrelserna i Jämtland, Västerbotten och Västernorrland har utvecklat och prövat gemensam hanteringsförmåga vid dammhaveri i övning Ångerman.

Länsstyrelsen i Kronoberg har skapat en systematik med en årlig övning på högsta ledningsnivå för kommuner, region och länsstyrelse. Ledningsövningen kombineras med kvartalsövningar för tjänstepersoner och utpekade funktioner som är öppen för länets alla aktörer inom Krissamverkan Kronoberg.

Länsstyrelsen i Skåne har haft en arbetsgrupp för krigsorganisation där 24 av länets 26 kommuner deltagit aktivt. Länsstyrelsen har även tagit fram en skriftlig vägledning som beskriver hur kommuner ska arbeta med sin krigsorganisationsvärdering.

Länsstyrelserna i Norrbotten och Västerbotten har tillsammans med kommuner och regioner samverkat med motsvarande partners i Norge och Finland. Under 2025 har de lett genomförande av International cooperation course (ICC) där 56 olika organisationer från de tre länderna deltog. Temat för kursen var hantering av

okontrollerade befolkningsrörelser och flyktingar vid höjd beredskap. Lärdomar från kursen har bidragit till relevant planering.

Några länsstyrelser har under året tagit fram regionala strategier för storskalig utrymning och mottagning. Strategierna ska ligga till grund för ett vidare mer detaljerat arbete med utrymning hos kommunerna med flera.

Andra länsstyrelser rapporterar genomförda insatser för att stärka arbetet med jämställdhet i civilt försvar och krisberedskap och ökad samverkan mellan kompetensområden som beredskap, kommunikation och social hållbarhet. Länsstyrelsen Västernorrland har till exempel hållit en workshop för 40 personer från länets kommuner, räddningstjänstförbund, Region Västernorrland, Polisen samt representanter för Funktionsrätt Västernorrland och Rädda Barnen.

Länsstyrelsen i Uppsala län har under 2025 fattat flera beslut om att ta ut fastigheter för olika myndigheters behov och har på så vis förberett förfogande under höjd beredskap. Åtgärden stärker förmågan att stödja Försvarmakten, skydda civilbefolkningen och att upprätthålla samhällets funktionalitet genom att förberedda fastigheter finns för att bedriva verksamhet under höjd beredskap.

De flesta länsstyrelser har på olika sätt fortsatt arbeta vidare med ramverket för gemensamma grunder för samverkan och ledning tillsammans med aktörerna i länet.

4.2 Effekter av anslag 2:4 under 2025

Av de 21 länsstyrelserna anger 15 att de under året sett effekt av genomförda åtgärder vid faktiska händelser. Främst rör det sig om väderrelaterade händelser som torka med bränder under sommaren, skyfall under hösten och snöstormen Johannes vid årsskiftet. De lyfter fram snabbheten i att få i gång samverkan, även utanför arbetstid, att rutinerna är väl inarbetade och att det finns god tillit mellan organisationerna. Den grundläggande förmågan till samverkan, samordning och ledning samt krisinformation med aktörerna i länet har fungerat.

Några länsstyrelser har lyft att de haft nytta av länets frivilliga räddnings- och röjningsstyrka vid bränder, torka och översvämningar. Utifrån goda erfarenheter ser länsstyrelserna att resursen kan utvecklas även för andra åtgärder. Frivilliga ur regionala resursgruppen bidrog under sommarens vattenbrist.

Några andra händelser som prövat samverkan i länen under året följer nedan.

Blekinge län: Fartyget VEZHEN som bordas misstänkt för grovt sabotage mot elinfrastruktur och förs in på svenskt territorialvatten utanför Karlskrona där aktörerna hanterade gemensam inriktning och samverkan under tidspress

Östergötlands län: Kabelbrott på internetkabel. Möte initierat av Region Östergötland. Upparbetade former för lägesbild och samverkan samt kunskap om varandras ansvar och roller gjorde att en aktörsgemensam lägesbild snabbt kunde upprättas och slutsats om fortsatt hantering kunde göras.

Kalmar län: Säkerhetshöjande åtgärder inom dricksvattenförsörjning, skadegörelse och inbrott kopplat till samhällsviktig verksamhet, cyberangrepp i miljödata och

fall av fågelinfluensa. Vid samtliga händelser har utbildning och övning i enlighet med projekten gett en ökad ledningsförmåga genom bättre samverkan, lägesbildsutbyte och kriskommunikation.

5 Medel till kommuner

Kommuner tilldelas årligen ersättning för att stärka sin förmåga att hantera extraordinära händelser och upprätthålla en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Bedömning

Myndigheten för civilt försvar bedömer att det allvarliga säkerhetspolitiska läget, tillsammans med ett antal nationella och regionala/lokala incidenter, har ökat både angelägenheten och tempot i utvecklingen av förmågan inom civilt försvar och krisberedskap. Kommunernas intensifierade arbete under året har stärkt deras förmåga att hantera händelser och minskat sårbarheten i verksamheten. Beredskapsfrågorna har hög prioritet, både i den kommunala förvaltningen och politiskt. Arbetet bedrivs dessutom i högre grad både centralt i kommunerna och i olika förvaltningar, vilket ytterligare bidrar till utvecklingen.

Under 2025 har 919 918 tkr lämnats som bidrag till kommunerna, se tabell 6 i bilaga 1. Bidragen utgörs till största del (711 999 tkr) av ersättning för uppgifter i enlighet med lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) samt för kommunernas arbete med civilt försvar.

Ersättningsnivåerna för uppgifterna regleras i överenskommelser mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Myndigheten för civilt försvar¹².

Överenskommelserna innehåller också information om hur ersättningen får användas och vilket stöd Myndigheten för civilt försvar och länsstyrelser bör ge. Under året fick kommunerna även medel för bland annat ledningsplatsåtgärder, mer om detta kan läsas i kapitel 7.

Sammanställningen av kommunernas verksamhet finansierad av anslaget för 2025 baseras på länsstyrelsernas enkätundersökning från mars 2026, där samtliga länsstyrelser svarade. Länsstyrelserna har i sin tur utgått från kommunernas årliga uppföljning och rapportering, kompletterad med egen erfarenhet och bedömning av kommunernas arbete inom civilt försvar och krisberedskap.

5.1 Genomförd verksamhet

Genom anslag 2:4 har kommunerna under året kunnat genomföra en rad insatser som stärker både den omedelbara krisberedskapen och den långsiktiga förmågan att verka under höjd beredskap och ytterst krig.

¹² Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar och krisberedskap 2024–2026 (MSB2023-17351))

Många aktiviteter rör fortsatt arbete med kontinuitetsplanering samt utbildning och övning. Genom att utbilda och öva sina krisledningsfunktioner, såväl på tjänstemannanivå som i den politiska ledningen via krisledningsnämnden, har kommunerna stärkt sin samlade ledningsförmåga. Personal och politiker har även utbildats i sina roller inom totalförsvaret. Utbildningsinsatser har bland annat genomförts inom säkerhetsskydd, stabsmetodik och krigsorganisation.

Exempel på genomförda övningar inkluderar uppstartsövningar för krisledningsorganisation, övningar för krisledningsnämnd, kommunövergripande stabsövningar samt större samlade övningar. Flera kommuner framhåller att samverkan varit i fokus, särskilt med Forsvarsmakten och frivilliga organisationer, exempelvis genom övningar med Hemvärnet på lokal nivå.

Kommunerna har även arbetat med samhällets funktionalitet och försörjningsförmåga, bland annat genom kontinuitetsplanering kopplad till trygghetspunkter. Förberedelser för och åtgärder inom beredskapslager har genomförts. Många kommuner har fortsatt utveckla sin krigsorganisation samt förmågan att säkerställa nödvatten- och dricksvattenförsörjning. Kommunerna har också förstärkt sin samverkan med näringsliv och civilsamhälle.

5.1.1 Händelser som påverkat kommunernas arbete

Det säkerhetspolitiska läget har bidragit till att arbetet i kommunerna intensifierats och utvecklingen påskyndats. Det ökade fokuset på beredskapsfrågor genomsyrar hela organisationen, vilket leder till bredare deltagande i utbildningar och övningar.

Under året har även flera händelser, både nationella och regionala/lokala, påverkat arbetet. Exempel på sådana händelser är skolskjutningen i Örebro, olika IT-incidenter, vattenbrist samt stormar. Dessa händelser har ytterligare understrukt behovet av stärkt beredskap.

5.2 Utveckling

Under året har utveckling skett inom flera områden. De flesta kommuner genomför regelbundet utbildningar och övningar samt arbetar aktivt med planering och kontinuitetshandling. Kommunerna har bland annat prövat sin förmåga inom krisledning och hantering under höjd beredskap. Arbetet med att säkra samhällsviktig verksamhet genom kontinuitetsplanering har generellt fortsatt att stärkas.

Flera kommuner har utökat sin beredskap inom livsmedels- och dricksvattenförsörjning samt vidtagit fler förberedelser för att kunna aktivera trygghetspunkter vid behov.

Utveckling har också skett inom det geografiska områdesansvaret, där många kommuner har utökat sin samverkan med både näringsliv och civilsamhälle.

Kompetensutveckling inom stabsorganisationerna har genomförts för att bättre kunna uppfylla detta ansvar. Dessutom har kunskaper, metoder och rutiner inom säkerhetsskydd utvecklats.

Kommunerna arbetar vidare med att utveckla och bemanna sina krigsorganisationer. Arbetet med trygghetspunkter fortskrider och civilsamhället involveras i större utsträckning. Fokus har ökat på planering och kartläggning inom bland annat bränsleförsörjning, el och reservkraft samt försörjningsberedskap i stort. Sammantaget bidrar dessa insatser till en fortsatt utveckling av befintlig förmåga.

6 Medel till regioner

Regioner tilldelas medel för att minska sårbarheten i sin verksamhet, att stärka förmågan att hantera krissituationer i fred och att öka förmågan till civilt försvar.

Bedömning

Det säkerhetspolitiska läget har medfört ett utökat fokus på civilt försvar och genom finansiering med anslag 2:4 uppger regionerna att de under året kunnat genomföra en rad olika åtgärder för att driva förmågeutvecklingen framåt inom regionens olika verksamheter.

Under året har planering för höjd beredskap samt utbildningar och övningar genomförts. Arbetet har pågått med att stärka säkerhetsskydd och signalskydd för att hantera totalförsvarsplanering. Flera regioner beskriver att ersättningen möjliggör och är en förutsättning för en högre utvecklingstakt i arbetet med civilt försvar och krisberedskap.

Under 2025 har 127 215 tkr tilldelats regionerna från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar, se tabell 7 i bilaga 1 för fördelning av anslaget till regioner. Av dessa avser 125 000 tkr ersättning för uppgifter i enlighet med lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) samt för regionernas arbete med civilt försvar. Ersättningsnivåerna regleras i en överenskommelse mellan Myndigheten för civilt försvar och Sveriges kommuner och regioner (SKR) om regionernas arbete med civilt försvar och krisberedskap.

6.1 Genomförd verksamhet

Regionerna tilldelas medel för att minska sårbarheten i sin verksamhet, stärka förmågan att hantera krissituationer i fred och öka förmågan till civilt försvar. De uppgifter som regionerna ska bedriva inom civilt försvar och krisberedskap regleras bland annat i lag (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) samt överenskommelse om regionernas arbete med civilt försvar och krisberedskap 2024–2026 (MSB Dnr 2023–17352). Regionerna har i uppdrag att årligen, den 15 februari, rapportera till Myndigheten för civilt försvar, Länsstyrelserna och Socialstyrelsen hur ersättningen från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar har använts. Underlaget till denna rapport bygger på samtliga regioner som lämnat in rapportering.

6.1.1 Regionernas arbete med krisberedskap

Regionerna har med hjälp av den statliga ersättningen vidtagit åtgärder som stärkt arbetet med krisberedskap. Flertalet regioner arbetat med kontinuitetsplanering för regionens samhällsviktiga verksamheter och har tagit fram riskanalyser.

Utbildningar och övningar har genomförts för krisledande funktioner inom regionerna, både på tjänstemannanivå i särskild sjukvårdsledning och på politisk nivå för krisledningsnämnd. Ledningarna har i flera fall deltagit på såväl regionala som nationella övningar. Därtill har lokala övningar genomförts på regionernas olika förvaltningar. Krisplaner har utvecklats och omfattar flera andra verksamheter utöver hälso- och sjukvårdens verksamhet, vilket har stor betydelse för en utvecklad beredskap hos regionerna.

6.1.2 Regionernas arbete med civilt försvar

Flera regioner beskriver hur det allvarliga omvärldsläget och den bredare hotbilden medfört ett ökat fokus på åtgärder kopplat till civilt försvar. Ersättningen har bland annat bidragit till det fortsatta arbetet med krigsplacering och krigsorganisation samt planering och åtgärder för att stärkt säkerhetsskydd och signalskydd. Därtill nämner flera regioner att åtgärder genomförts för att förtydliga ledningsansvar vid höjd beredskap och för att stärka regionens egna larm- och ledningsorganisation och förmåga att kommunicera i kris och ytterst krig. Arbetet med att ta fram planer för höjd beredskap pågår hos flera regioner. Planeringen är många gånger verksamhetsöverskridande, och omfattar även viktiga stödfunktioner för sjukvårdens arbete med höjd beredskap.

Ersättningen utgör en grundläggande förutsättning för att kunna samordna och driva regionens förmågeutveckling inom samtliga förvaltningar.

7 Medel till ledningsplatser

Myndigheten för civilt försvar stödjer utveckling av ledningsplatser genom rådgivning och delfinansiering med anslag 2:4.

Bedömning

Myndigheten för civilt försvar bedömer att arbetet med att ge stöd till aktörers ledningsplatser genom teknisk rådgivning och finansiering utvecklas systematiskt.

Årets arbete har förbättrat förmågan att leda och samverka på central nivå vid 17 beredskapsmyndigheter. Därutöver har Myndigheten för civilt försvar under året stöttat en samverkanscentral där olika aktörer samverkar.

Myndigheten har gett stöd till utveckling av alternativa ledningsplatser. Konceptet för mobila ledningsplatser har fortsatt utvecklas och stöd har lämnats till att färdigställa skyddade ledningsplatser.

Myndigheten för civilt försvar ansvarar för drift och förvaltning av länsstyrelsernas ledningsplatser. Vid ledningsplatserna har ett antal utvecklingsprojekt genomförts, däribland höjd förmåga att kommunicera skyddsvärd information. En länsstyrelses ledningsplats har genomgått en omfattande modernisering.

För civilområdena har arbete pågått med att inventera deras behov och föreslå tekniska åtgärder för att säkerställa förmågan till samverkan och ledning.

Kommuner har fått stöd till förbättrad förmåga att leda och samverka vid 57 kommunledning och 32 kommunala räddningstjänster.

Myndigheten för civilt försvar har lämnat stöd till fem regioner för utveckling av deras ledningsplatser. Därutöver har utredningar, utvecklingsarbete och utbildningar genomförts.

Under år 2025 har totalt 251 205 tkr fördelats till ledningsplatser.

Aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet ska kunna leda den egna verksamheten och samverka med andra aktörer i vardagen, under samhällsstörningar och ytterst vid höjd beredskap och krig.

För att säkerställa kontinuerlig och uthållig förmåga att samverka och leda behövs ett antal resurser, personella och materiella samt metoder och rutiner. En delmängd i detta är ledningsplatsen, med fysiskt anpassade lokaler i lämplig skyddsnivå, uthålliga tekniska försörjningssystem med hög tillförlitlighet, robusta

system för informationsdelning och en utbildad och övad organisation för drift och förvaltning.

Under 2025 har arbetet med att utveckla konceptet mobil ledningsplats fortsatt med hög prioritet. Konceptet omfattar en flyttbar tekniknod som tillsammans med arbetsplatser i tillfälliga ledningslokaler skapar förutsättningar för aktörer att leda verksamhet och samverka med andra aktörer över hela hotskalan. Det primära syftet med konceptet är att på ett effektivt sätt och i ett högt tempo kunna stödja civila aktörers arbete med att skapa alternativa ledningsplatser.

Ett antal förstudier, utredningar och även inledande byggnation har utförts under året för att iordningsställa skyddade alternativa ledningsplatser.

7.1 Ledningsplatser för myndigheter

Beredskapsmyndigheter kan ansöka om ekonomiskt stöd för vissa ledningsplatsåtgärder hos Myndigheten för civilt försvar. Vid beviljad ansökan finansieras halva kostnaden från anslaget och resterande kostnad står myndigheten själv för.

Under året har 119 489 tkr av anslaget gått till åtgärder för ledningsplatser och aktörsgemensam ledning, att jämföra med 86 271 tkr under 2024. De ökade kostnaderna 2025 beror framförallt på att åtgärder har genomförts vid några skyddade ledningsplatser och förberedelser för mobila ledningsplatser.

Stödet har förbättrat förmågan att leda och samverka på central nivå vid sjutton beredskapsmyndigheter. Dessutom har myndigheten stöttat en samverkanscentral där olika aktörer samverkar.

7.2 Ledningsplatser för länsstyrelser

Myndigheten för civilt försvar ansvarar för drift och förvaltning av länsstyrelsernas ledningsplatser och arbetar för att säkerställa en hög och likartad ledningsförmåga genom utveckling av länsstyrelsernas ledningsplatser. År 2025 har 28 935 tkr gått till drift och förvaltning av länsstyrelsernas skyddade ledningsplatser att jämföra med 25 489 tkr 2024, vilket beror på ökade driftskostnader för bl.a. lokalhyror och elkostnader.

Ett antal utbildningar har genomförts med länsstyrelsernas egen personal för drift och skötsel av ledningsplatserna.

Utöver det har ledningsplatserna utvecklats för 18 289 tkr jämfört med 25 364 tkr 2024. Under året har en ökad förmåga uppnåtts genom ett antal utvecklingsprojekt, däribland höjd förmåga att kommunicera skyddsvärd information. Under 2025 har en ledningsplats genomgått en omfattande modernisering.

Gällande civilområdena har arbete pågått för att inventera deras behov och föreslå tekniska åtgärder för att säkerställa förmågan till samverkan och ledning där ledningsplatser utgör en viktig del.

7.3 Ledningsplatser för kommuner

För att ta del av statligt stöd ansöker kommunen om bidrag hos Myndigheten för civilt försvar via länsstyrelsen. Vid beviljad ansökan finansieras halva kostnaden från anslaget och resterande kostnad av kommunen. Under 2025 har 82 276 tkr, (42 099 tkr 2024) betalats ut i bidrag för kommunala ledningsplatser, vilket har lett till en förbättrad förmåga att leda och samverka på lokal nivå för 57 kommunledningarna och 32 kommunala räddningstjänster.

Under 2023 driftsattes projektet Robusta samhällsviktiga nät (RSN) till kommunala ledningsplatser. Under 2025 har projektet fortsatt i två kommuner.

7.4 Ledningsplatser för regioner

Regioner kan få del av ersättningen för ledningsplatser genom att ansöka om stöd hos Myndigheten för civilt försvar, och vid beviljad ansökan finansieras halva kostnaden av anslaget och resterande kostnad av regionen själv. Regionen får utöver ekonomiskt bidrag även tekniskt stöd från myndigheten.

Under 2025 har 2 215 tkr (3 215 tkr 2024) betalats ut i bidrag för regioners ledningsplatser, vilket har bidragit till förbättrad förmåga att leda och samverka genom konkreta åtgärder vid en region. Därutöver har utredningar, utvecklingsarbete och utbildningar samt arbete med att ta fram åtgärdsförslag genomförts för fyra regioner.

8 Medel till Frivilliga försvarsorganisationer

Frivilliga försvarsorganisationer (FFO) ansöker om medel från anslaget för uppdrag inom försvarsupplysning samt rekrytering och utbildning av frivilliga som personalförstärkning utifrån de offentliga aktörernas behov. De får även organisationsstöd som bland annat ska gå till organisationernas arbete med att ta emot och genomföra uppdrag från offentliga aktörer samt leverera efterfrågade resurser.

Bedömning

Myndigheten för civilt försvar bedömer att de frivilliga försvarsorganisationerna har utvecklat sin kapacitet under 2025 genom rekrytering och utbildning av medlemmar. Under året har också medlemmar deltagit i både skarpa händelser och övningar. Organisationerna har erbjudit kvalitetssäkrade, utbildade och övade förstärkningsresurser till offentliga aktörer. FFO:erna har redovisat sammanlagt cirka 1000 nya frivilliga med avtal under året. Organisationerna har även gjort viktiga insatser för den folkliga förankringen av totalförsvaret för att stärka försvarsviljan i landet.

Under 2025 har MSB betalat ut 112 382 tkr från anslag 2:4 till 16 Frivilliga försvarsorganisationer (FFO) för uppdrag inom försvarsupplysning samt rekrytering och utbildning av frivilliga. FFO mottog också organisationsstöd på sammanlagt 48 500 tkr från MSB. Se fördelningen av medel i bilaga 1, tabell 8.

8.1 Uppdragsersättning

Detta avsnitt bygger på enkätsvar från 16 redovisande FFO. För 2025 redovisar varje FFO sina uppdrag samlat, till skillnad från tidigare år då uppdragen redovisats var för sig. Det innebär mindre administration för organisationerna, men också att 2025 års redovisningar inte är direkt jämförbara med tidigare årsredovisningar. Uppdragen ges av olika offentliga aktörer, som centrala myndigheter, länsstyrelser, kommuner och regioner som har behov av att förstärka sin beredskapsorganisation med särskilda förmågor och personal.

Utbildningarna kan vara såväl korta som långa. Vissa består av flera delar, där utbildningen tar över ett år att genomföra innan medlemmen är en färdig förstärkningsresurs. Det finns även instruktörsutbildningar, repetitionsutbildningar och generella gemensamma utbildningar för medlemmarna som komplement till den civila befattningen (t.ex. CBRN, sjukvård, Raket). Uppdragsbeställningarna ger en grund för samarbete mellan FFO:erna och de offentliga aktörerna.

Utöver utbildningsuppdragen har FFO har också en uppgift att bidra med totalförsvarsupplysning och rekrytering.

Genomförda uppdrag

Bland uppdragen finns åtgärder som är generella för många aktörers behov, såsom utbildning av stabspersonal och inom samband. Det finns även specialinriktade utbildningsinsatser, exempelvis inom Vattenkatastrof (VAKA), storskalig utrymning och räddningshundekipage. FFO:erna har även gjort viktiga insatser för den folkliga förankringen av totalförsvaret och för att stärka försvarsviljan i landet, till exempel genom deltagande i Beredskapsveckan.

Flera av de offentliga aktörerna har uttryckt behov av fler utbildade förstärkningsresurser än vad FFO har haft resurser att tillhandahålla. Samtidigt så ser också Myndigheten för civilt försvar att det saknas kapacitet att ta emot och vidmakthålla frivilliga hos offentliga aktörer, vilket ytterligare försvårar möjligheterna att personalförstärka med frivilliga.

Nya och förändrade behov har kunnat mötas till viss del. Nya verksamheter och samarbeten med nya aktörer fortsätter att växa fram som ett resultat av organisationernas utvecklingsarbete och den allmänna totalförsvarsutvecklingen. Ett flertal aktörer tar också hjälp av förstärkningsresurserna vid samhällsstörningar.

8.2 Insatser vid samhällsstörningar och övning

Majoriteten av uppdragen avser utbildningar som leder till ökad kompetens som kan användas vid övning eller insats. Under året har frivilliga från FFO deltagit i både skarpa insatser och i övningar.

Insatser

Ett antal FFO rapporterar att de deltagit i insatser under 2025. Frivilliga från FAK, från Försvarsutbildarnas räddnings- och röjningsstyrkor och Frivilliga resursgruppen som stöttar kommuner har alla deltagit i insatser kopplade till skogsbränder, bland annat genom att informera allmänheten om rådande avspärningar.

Bandvagnsförare från både Bilkåren och FAK har deltagit i insatser kopplade till väderhändelser, som snöoväder och översvämningar/höga flöden.

Bandvagnsförare från samma FFO:er har också transporterat vatten till stillastående tåg, och FAK:s bandvagnsförare har också stöttat vid tågurspårning på Botniabanan.

Till en insats kopplad till akut vattenbrist på Gotland bidrog Lottakåren med två stabsassistenten från fastlandet, men kunde också snabbutbilda fem lokala stabsassistenten som sedan insatsen skrivit avtal med länsstyrelsen.

Övningar

Myndigheten för civilt försvar ser att frivilliga i viss mån får delta i offentliga aktörers övningar, men att det finns utvecklingspotential kring detta, och att offentliga aktörer behöver bjuda in och skapa förutsättningar för deras frivilliga att delta i övningar. Det är också viktigt att frivilliga deltar i övningar i de roller de skulle ha i skarpt läge, inte enbart som en stödresurs för övningslogistik.

15 av de 16 redovisande organisationerna rapporterar att deras förstärkningsresurser (utbildade 2025 eller tidigare) deltagit i övning som anordnats av en offentlig aktör under året. 11 av de redovisande organisationerna rapporterar att de genomfört en eller flera egna övningar eller övningar i samarbete med andra FFO.

Ett antal offentliga aktörer har involverat frivilliga från flera olika FFO och med flera olika kompetenser i sina övningar under året. Bland dessa kan nämnas Länsstyrelsen Västra Götaland som har genomfört en nödvattenövning med frivilliga från Insatsingenjörerna, Lottakåren och FMCK. Inom ramen för kärnkraftsövningen Havsörn har Länsstyrelsen i Uppsala Län engagerat frivilliga från FAK och FRO.

Därtill pågår övningsverksamhet med FFO på flera håll i landet. Lottakårens frivilliga har deltagit i övningar anordnade av Länsstyrelserna i Stockholm och Skåne. Civildövsförbundet har rapporterat att det sker övningar inom ramen för frivilliga resursgrupperna på flera håll. Frivilliga flygkårens och Flygvapenfrivilligas medlemmar har också övat lokalt, bland annat i Västerås. Även Försvarets Personaltjänstförbunds frivilliga har övat regelbundet i Västerås. På Gotland har Blå stjärnan deltagit i en utrymningsövning, och Brukshundklubbens ekipage har övat i Uppsala, Göteborg, Gävle och Hultsfred samt med MSB.

På nationell nivå rapporterar FFO:erna att centrala myndigheter övat med sina frivilliga, bland andra Post- och Telestyrelsen, Energimyndigheten och Trafikverket. Likaså på kommunal nivå har övning förekommit, till exempel med Röda Korset och Frivilliga resursgruppen.

Organisationerna själva har också övat själva och tillsammans med varandra. Bland dessa kan nämnas övningen inom Regional samverkansutbildning RSU som genomförts med bland andra FFK, FAK och Bilkåren. Bland andra Brukshundklubben, Lottakåren, FRO och Röda Korset har genomfört övningar i egen regi, nationellt och lokalt.

9 Medel till forskning och innovation

Samhällsutvecklingen skapar hela tiden nya utmaningar som kräver en fortlöpande kunskapsutveckling. Myndigheten för civilt försvar finansierar forskning och innovation inom skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Ambitionen är att stödja behovsriktad forskning och innovation som ska vara möjlig att tillämpa i samhället.

Bedömning

Myndigheten för civilt försvar bedömer att de finansierade forsknings- och innovationssatsningarna har bidragit med värdefull kunskap och underlag för den fortsatta utvecklingen inom skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. För 2025 vill myndigheten särskilt lyfta fram den nya inriktningen för forskning och innovation, samt ett antal avslutade forskningsprojekt med lovande resultat.

MSB fördelade under 2025 80 632 tkr till 50 olika forskningsutförare. Se fördelning av medel i bilaga 1, tabell 9.

9.1 Ny inriktning för forskning och innovation

Under 2025 påbörjades en ny inriktning för forskningsfinansieringen. Inriktningen innebär att gå från utlysningar av projektmedel till långsiktiga strategiska partnerskap samt ett starkare fokus på innovation. Flera forskningsprojekt har dessutom avslutats med lovande resultat till nytta för utveckling av det civila försvaret.

Strategiska samarbeten som skapar snabbare resultat

Under 2025 växlade myndigheten upp sin forskningsverksamhet genom att ingå dialogdrivna samarbeten med utvalda strategiska partners inom forsknings- och innovationssfären. Syftet är att utveckla ny kunskap, omsätta den i praktisk verksamhet och driva innovation – med starkt fokus på det civila försvaret. Under 2025 och 2026 bedrivs arbetet tillsammans med fem nyckelpartners: Handelshögskolan i Stockholm, Vinnova, RISE, Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarshögskolan.

Innovation i samverkan – från behov till lösning

Under 2025 etablerade myndigheten en ny funktion för att samordna innovation inom det civila försvaret. Kärnan i arbetet är: Ett nationellt innovationsprogram tillsammans med Vinnova, snabba innovationspiloter i samarbete med andra aktörer, en samlade ”Innovationsarena för civilt försvar” och ett fördjupat innovationssamarbete med Ukraina. Till detta kommer de strategiska samarbetena, nämnda ovan, som till stor del har innovationsfokus.

Tre innovationspiloter har påbörjats:

SHIFT – Samarbete för Hybrid Innovation inom Totalförsvaret

Utveckling av digitala lösningar för rapportering och varning vid luftburna hot, i samarbete med RISE Research Institutes of Sweden och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

Modifiering av räddningstjänstens utrustning för höjd beredskap

Anpassning av befintlig materiel för att stärka förmågan i skarpa lägen.

Cirkulär och lokal produktion av kritiska komponenter

En process som säkerställer att viktiga delar kan framställas nationellt vid kris, vilket minskar sårbarheten i globala försörjningskedjor.

I slutet av året lanserades ***Innovationsarenan för civilt försvar*** – en permanent plattform som samlar myndigheter, näringsliv och akademi för att öka innovationstempot. Över 250 aktörer deltog vid premiären, vilket tydligt visar kraften i bred samverkan.

Innovation är avgörande för att möta hybridhot och utveckla lösningar som fungerar i hela hotskalan. Med Innovationspiloterna och Innovationsarenan har myndigheten tagit steget från planering till konkret handling. Resultaten stärker förmågan att ligga steget före och att snabbt omsätta beslut i operativ effekt – en förutsättning för proaktivitet och handlingskraft i en tid av ökade risker

9.2 Forskning med lovande resultat

När det gäller specifik forskning vill myndigheten särskilt lyfta fram några projekt som har avslutats 2025 med relevans för utveckling av det civila försvaret.

Försörjningsberedskap för livsmedel, dricksvatten, energi och transporter **Försvarshögskolan (2024–2025)**

Projektet analyserade hur framtida extremt klimat kan påverka Sveriges förmåga att säkra samhällskritiska flöden såsom mat, vatten, energi och transporter. Resultaten ger direkt underlag för planering av robusta försörjningskedjor, identifiering av systemsvagheter och utveckling av beredskapsplaner.

Resilient material- och produktförsörjning i händelse av kris och konflikt
RISE Research Institutes of Sweden (2022–2025)

Projektet analyserade sårbarheter och möjligheter för att stärka Sveriges förmåga att säkra tillgången till kritiska material och produkter vid kris eller konflikt. Genom fallstudier av plast, metall och elektronik visade projektet hur snabb omställning, cirkulära flöden och inhemsk produktion kan stärka försörjningsberedskapen.

I rymden finns kritisk infrastruktur
Luleå tekniska universitet (2024–2025)

Projektet visade att störningar på satelliter blir allt vanligare och kan påverka samhällsviktiga funktioner. Resultaten kan användas för att stärka resiliensen i satellitberoende system och utveckla redundanta lösningar samt förbättra cyber- och informationssäkerheten.

Effektiv hantering av multipla naturhändelser
Linköpings universitet (2019–2025)

Projektet utvecklade beslutsstödsverktyg för hantering av samtidiga extrema väderhändelser. Resultaten stärker operativ ledning, samverkan mellan aktörer och utveckling av övningar och beredskapsplaner för parallella kriser.

Systemeffekter av klimatanpassning längs kusten
Statens geotekniska institut (2024–2025)

Projektet studerade hur kustområden påverkas av klimatförändringar såsom ras, skred, översvämningar och erosion. Resultaten kan användas för att planera skydd av kritisk infrastruktur, stärka risk- och sårbarhetsanalyser och utveckla förebyggande åtgärder.

10 Fortsatt utveckling av anslagshanteringen

Anslag 2:4 Krisberedskap ap. 5 är ett kraftfullt verktyg för inriktning och för att få till stånd en konkret förmågeutveckling i det civila försvaret. Detta gäller inte minst den delen av anslaget som används för att finansiera utvecklingsprojekt hos myndigheter. Hanteringen av denna delen av anslaget utvecklas löpande.

Myndigheten för civilt försvar är aktiv i fördelning av de medel myndigheten har till sitt förfogande för att driva på utvecklingen av förmågan i beredskapssystemet i linje med inriktningen av det civila försvaret och prioriterade områden. Som exempel kan nämnas prioriteringen av åtgärder som ger effekt på förmåga på kort sikt. Den här prioriteringen har, sedan några år tillbaka, gett upphov till flertalet konkreta satsningar som gett goda resultat, oftast i form av större investeringsprojekt för ökad robusthet och redundans. En allt större del av medlen för utvecklingsprojekt har gått till dessa typer av projekt och myndighetens bedömning är att det är en positiv utveckling.

Utöver detta använder myndigheten gällande inriktning för att aktivt bidra till framtagandet av projektidéer hos andra myndigheter. Under 2026 pågår flertalet projekt där myndigheten initierat dialog med myndigheter och rekommenderat dem att söka medel för specifika åtgärder som bedömts vara särskilt angelägna för beredskapssystemet.

Som tidigare nämnts (se kapitel 3) har vissa investeringsprojekt under 2025 haft utmaningar med att omsätta tilldelade medel när upphandlingar tagit längre tid än beräknat. Myndigheten för civilt försvar arbetar aktivt för att minska dessa problem, bland annat genom att omfördela medel mellan projekt och år om det finns projekt som kan tidigare lägga verksamhet. Det pågår vidare ett arbete för att effektivisera anslagshanteringen och minska administrationen för de myndigheter som har finansiering för utvecklingsprojekt. I det finns också en ambition att projekt ska komma i gång tidigare under året. Delar av de medel som under 2025 inte kunde användas i myndigheters utvecklingsprojekt som planerat kunde istället snabbt omfördelas och användas för investeringar i länsstyrelsernas sammanhållna projekt. Vid behov avser myndigheten fortsätta genomföra denna typ av aktiva omfördelningar.

Med anledning av omvärldsläget ser Myndigheten för civilt försvar över inriktningen och hanteringen av anslaget och hur den kan utvecklas för att medlen ska ge så god effekt som möjligt för det civila försvaret. Myndigheten eftersträvar en större flexibilitet i användningen av tillgängliga medel för att exempelvis kunna göra punktinsatser och förstärka prioriterad förmågeutveckling på olika områden. Detta kan exempelvis komma att innebära att Myndigheten för civilt försvar i framtiden slutar utlysa medel för utvecklingsprojekt, och istället använder sig av andra former för att finansiera förmågehöjande åtgärder.

Bilaga 1 Tabeller

Tabell 1 Fördelning av medel från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvaret

Anslag 2:4 ap 5 Krisberedskap och totalförsvaret ska användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att motstå allvarliga händelser och kriser samt till åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla en grundläggande försvarsförmåga samt i övrigt i enlighet med regeringens inriktning. Nedan redovisas hur anslaget fördelar sig per kategori och av efterföljande tabeller finns en mer detaljerad beskrivning av fördelningen inom respektive kategori.

Belopp i tkr	2025	2024	2023
Centrala myndigheter exkl MSB	290 471	298 609	234 324
Länsstyrelser	157 435	146 824	138 477
MSB	501 220	370 933	195 360
Kommuner	919 918	691 141	567 974
Regioner	127 215	107 615	87 051
Frivilliga försvarsorganisationer	146 956	123 263	77 458
Forskning och innovation	80 632	80 624	83 428
Summa	2 223 846	1 819 009	1 384 072

Tabell 2 Bidrag till centrala myndigheter mm från anslag 2.4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvaret exklusive MSB

Belopp i tkr	2025	2024	2023
Bolagsverket	454	1 090	
Energimyndigheten	1 832	1 000	
Finansinspektionen	4 594	3 524	8 294
Folkhälsomyndigheten	15 162	17 862	11 265
Fortifikationsverket	10 818	20 843	21 910
Försäkringskassan	225		
Jordbruksverket	545	104	1301
Kustbevakningen	9 852	1 516	3 036
Lantmäteriet	3 485	4 544	963
Livsmedelsverket	7 134	15 577	25 854
Luftfartsverket	500	3 117	2 700
Läkemedelsverket	1 671	2 828	2 011
Myndigheten för digital förvaltning	980	720	
Myndigheten för psykologiskt försvar		795	
Naturvårdsverket	3 592	1 365	
Pensionsmyndigheten			116
Polismyndigheten	21 883	14 525	16 501
Post- och Telestyrelsen	14 148	58 904	11 338
Riksgäldskontoret	3 467	5 500	
Sjöfartsverket	7 284	5 959	7 352
Skatteverket	4 151		300
Socialstyrelsen	1 046	1 601	13 246
Statens servicecenter	959	1 264	
Statens Veterinärmedicinska Anstalt	12 911	7 131	14 851
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	8 801	6 290	4 065
Säkerhetspolisen			5 627

Tillväxtverket		3 000	
Totalförsvarets forskningsinstitut	9 842	14 552	14 226
Trafikverket	12 517	8 533	12 202
Transportstyrelsen		4 900	3 400
Tullverket		785	1 500
Åklagarmyndigheten	1 000	1 250	1 200
Summa årets bidrag	158 853	209 079	183 259
Slutreglering föregående års bidrag	-11 949	-10 410	-5 688
SOS Alarm AB	30 326	25 000	25 000
Aktörsgemensam ledning och alternativa ledningsplatser*	112 845	74 641	31 491
Övriga utbetalningar avseende ledningsplatser	396	299	262
Summa	290 471	298 609	234 324

*Viss del av Aktörsgemensam ledning och alternativa ledningsplatser redovisas under Övriga utbetalningar avseende ledningsplatser samt tabell 7 Bidrag CIVO. Tidigare år har justerats motsvarande

Tabell 3 MSB:s andel av anslag 2:4 ap 5 Krisberedskap och totalförsvaret

Belopp i tkr	2025	2024	2023
Beredskapsmateriel	108 474	59 991	
Civilpliktsutbildning	23 475	8 762	
Förstärkningsmateriel	79 869	54 548	45 713
Regeringsuppdrag Broschyr 2024	584	34 356	
Regeringsuppdrag Broschyr företag	3 471		
Satellitnavigeringssystem Galileo PRS	14 977		
Signalskydd	80 000	49 957	30 000
Skyddsrum	119 332	75 212	14 669
Övning	1 566	868	9 023
Utvecklingsprojekt inom krisberedskap och civilt försvar	69 472	87 239	95 954
Summa	501 220	370 933	195 360

Tabell 4 Lista över myndigheters utvecklingsprojekt med finansiering från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap under 2025, inklusive MSB

Myndighet	Projekt
Bolagsverket	Utveckling beredskapsmyndighet - Bolagsverket
Energimyndigheten	Utveckling av näringslivets medverkan i totalförsvaret - Energimyndigheten
Energimyndigheten	Övning av totalförsvaret - Energimyndigheten
Finansinspektionen	Aktörsgemensamt arbete för stärkt civil beredskap inom sektor finansiella tjänster
Finansinspektionen	Planera och pröva beredskapsövningar - Finansinspektionen

Folkhälsomyndigheten	Vidareutveckling av digitalt system för smittspårning av smittsamma sjukdomar
Folkhälsomyndigheten	Stärkt civil- och militär förmåga att analysera och modellera effekterna av en kris inom folkhälsoområdet
Folkhälsomyndigheten	Aktörsgemensamt mobilt laboratorium för analys av biologiska ämnen: ökad förmåga vid frestida kriser och höjd beredskap
Fortifikationsverket	C- och B sanering av anläggningsspecifika ytor
Fortifikationsverket	Utveckling av arbetet med frivilliga försvarsorganisationer - Fortifikationsverket
Fortifikationsverket	Sensorer för skydd av samhällsviktig verksamhet
Försäkringskassan	Övning av totalförsvaret - Försäkringskassan
Jordbruksverket	Erfarenhetsåterföring av den sanering av radioaktiva ämnen som genomförts i Japan efter kärnkraftsolyckan i Fukushima
Kustbevakningen	Stärkt nationell samverkan för fartygsolyckor med förorening till sjöss
Kustbevakningen	Planera och pröva beredskapsövningar - Kustbevakningen
Kustbevakningen	Sjölägesbild
Lantmäteriet	Riskbedömning för öppna geodata
Lantmäteriet	Pilot - hotbildsanalys för geodata
Livsmedelsverket	Beslutsstöd och ökad mätkapacitet för dricksvattenproducenter och kommuner vid radiologisk nödsituation i hela hotskalan
Livsmedelsverket	Dricksvattenanalyser med CBRN-fokus vid kris och höjd beredskap
Luftfartsverket	Copia 23–24
Läkemedelsverket	Tillverkningsberedskap kritiska läkemedel - riskanalys och åtgärdsförslag av produktionen för ett par kritiska läkemedel
Läkemedelsverket	Planera och pröva beredskapsövningar - Läkemedelsverket
Länsstyrelsen i Norrbottens län	Rescue Borealis - Länsstyrelsen Norrbotten
Länsstyrelsen i Norrbottens län, Civilområdeskansliet	Utveckling av arbetet med frivilliga försvarsorganisationer - Länsstyrelsen Norrbotten, Civo Norr

Länsstyrelsen i Norrbottens län, Civilområdeskansliet	Utveckling av näringslivets medverkan i totalförsvaret - Länsstyrelsen Norrbotten, Civo Norr
Länsstyrelsen i Norrbottens län, Civilområdeskansliet	Övning av totalförsvaret - Länsstyrelsen i Norrbottens län, Civo Norr
Länsstyrelsen i Skåne län, Civilområdeskansliet	DISTURB (Digitalt beslutstöd för storskalig utrymning)
Länsstyrelsen i Skåne län, Civilområdeskansliet	Dricksvattenförsörjning i södra Sverige: En modell för beredskap, ansvarsfördelning, förvaltning för Bolmenanläggningen
Länsstyrelsen i Skåne län, Civilområdeskansliet	Övning av totalförsvaret - Länsstyrelsen Skåne, Civo Syd
Länsstyrelsen i Stockholms län	Planering för storskalig utrymning, inkvartering och evakuering
Länsstyrelsen i Stockholms län	Service och trygghetspunkter i Stockholms skärgård
Länsstyrelsen i Stockholms län, Civilområdeskansliet	Övning storskalig utrymning Östra civilområdet med fokus på Gotlands län
Länsstyrelsen i Stockholms län, Civilområdeskansliet	Övning av totalförsvaret - Länsstyrelsen Stockholm, Civo Öst
Länsstyrelsen i Västerbottens län	Rescue Borealis - Länsstyrelsen Västerbotten
Länsstyrelsen i Västernorrlands län	Pilot länsresurs Västernorrland
Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Civilområdeskansliet	Övning av totalförsvaret - Länsstyrelsen Västra Götaland, Civo Väst
Länsstyrelsen i Örebro län, Civilområdeskansliet	Övning av totalförsvaret - Länsstyrelsen i Örebro län, Civo Mitt
MSB	Utvecklade tjänster och produkter för en höjd säkerhetsnivå i samhällsviktiga cyberfysiska system
MSB	Crate 2023
MSB	Regioner och ödrift för SGSI
MSB	SSF Kunskapscenter
MSB	Systemutveckling inom rymdsäkerhetsområdet
MSB	Kartläggning av beroenden av GNSS och analys av konsekvenser vid storskaligt bortfall
MSB	Civil beredskapsplanering - att skapa och använda förmåga
MSB	Analys- och metodstöd till civil beredskapsplanering
MSB	Kompass: Strategiskt och sammanhållet utbud för stöd för kompetensutveckling genom övning

	och utbildning för aktörer inom civil beredskap
MSB	Digitalisering av MSB:s uppdrag som övningssamordnare (DUS)
MSB	Totalförsvarshänsyn i samhällsplaneringen
MSB	Stärkt förmåga till civilt värdlandsstöd
MSB	Utvecklingsprojekt: Kommun- och regionlyftet
MSB	Utvecklingsprojekt: Koncept Trygghetspunkter - en lokal anpassningsbar förmåga att stödja befolkningen vid kris och krig
MSB	Ökad motståndskraft i samhällsviktig verksamhet
MSB	Övning av totalförsvar
MSB	Utveckla verktyg för stärkt samhällsförmåga att hantera skogsbrand
MSB	Kompass
MSB	Sammanhållet arbete med storskalig utrymning/inkvartering
MSB	MSB som övad aktör i samverkansövningar
MSB	Stärkt förmåga till värdlandsstöd - nationell mottagarkapacitet (Receiving Nation)
MSB	Tekniska system för informationsdelning med nationell ledningscentral
MSB	Öka befolkningens beredskap
MSB	Utveckling av arbetet med utländska direktinvesteringar
MSB	Nationell samordning av försörjningsberedskapen (NOD)
MSB	Datadrivna insikter för försörjningsberedskap
Myndigheten för digital förvaltning	Utveckling beredskapsmyndighet - Myndigheten för digital förvaltning
Myndigheten för psykologiskt försvar	Utveckling av arbetet med frivilliga försvarsorganisationer - Myndigheten för psykologiskt försvar
Naturvårdsverket	Risk- och försörjningsanalys samt åtgärder för ökad robusthet inom avfallshantering och energiförsörjning
Naturvårdsverket	Utveckling beredskapsmyndighet - Naturvårdsverket

Naturvårdsverket	Utredning av alternativa lösningar vid störning i ordinarie avloppssystem
Polismyndigheten	Flygklar - Säkerställa den operativa förmåga och tillgång till flygbränsle för viktiga helikoptrar och flygplan
Polismyndigheten	Drivmedel - Ökad beredskap i kris och krig
Polismyndigheten	Enhetliga symboler för ledning och samverkan inom totalförsvaret, blåljusverksamhet och krisberedskap.
Polismyndigheten	RG2 - utveckling och implementering av nästa generations nationell kommunikationssystem (Rakel G2)
Polismyndigheten	Övning av totalförsvaret - Polismyndigheten
Polismyndigheten	Rescue Borealis - Polismyndigheten
Post- och telestyrelsen	Stärkt robusthet i prioriterad infrastruktur inom området elektroniska kommunikationer och post
Post- och telestyrelsen	Övning av totalförsvaret - Post och telestyrelsen
Riksgälden	SGSI SIBS
Sjöfartsverket	SOLO - Start Och Landning till/från Obemannade platser
Sjöfartsverket	Sjötrafiktjänster i den högre konfliktnivån
Sjöfartsverket	Planera och pröva beredskapsövningar - Sjöfartsverket
Skatteverket	Planera och pröva beredskapsövningar - Skatteverket
Skatteverket	Övning av totalförsvaret - Skatteverket
Socialstyrelsen	Upprätthållandet av funktionalitet inom socialtjänsten i katastrofer och krig
Socialstyrelsen	Övning av totalförsvaret - Socialstyrelsen
Socialstyrelsen	Rescue Borealis - Socialstyrelsen
Statens servicecenter	Utveckling beredskapsmyndighet - Statens servicecenter
Statens servicecenter	Planera och pröva beredskapsövningar - Statens servicecenter
Statens veterinärmedicinska anstalt	C-nätverket: Myndighetssamverkan för totalförvarstöd vid C-händelser
Statens veterinärmedicinska anstalt	När krisen eller kriget kommer - beredskapsplanering i primärproduktionen av svenska livsmedel

Statens veterinärmedicinska anstalt	Katastrofmedicinskt centrum för djur - djurhälsa, djurvälstånd och säkra livsmedel
Statens veterinärmedicinska anstalt	Robust och uthållig laboratediagnostik i kris och krig (Forum för Beredskapsdiagnostik, FBD)
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	Robust väderproduktion som del i civil beredskap
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	Skyfall 2025
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	Förbättrad varningstjänst vid översvämningshändelser
Totalförsvarets forskningsinstitut	Operativ CBRNE-expert
Totalförsvarets forskningsinstitut	Ökad förmåga för hotbedömning och hantering av sabotage mot dricksvattenkedjan genom simulering och verifikation (rigg)
Totalförsvarets forskningsinstitut	Förmågehöjning vid hantering av händelser med okända pulver innehållande misstänkt farliga ämnen
Totalförsvarets forskningsinstitut	Ett nationellt övervakningssystem för kärnexplosioner och andra nukleära händelser - prototypsystem och förmågeökning
Trafikverket	Trafikverkets bandvagnsstyrka
Trafikverket	Trafikverkets förstärkningsmateriel för civil beredskap – en regional samhällsresurs
Trafikverket	Nationellt samverkansprojekt i Transportsektorn mellan privata och offentliga aktörer i höjd beredskap
Trafikverket	Nöddrivmedel för samhällsviktiga funktioner
Trafikverket	Övning av totalförsvaret - Trafikverket
Trafikverket	Rescue Borealis - Trafikverket
Åklagarmyndigheten	Utveckling av förmågan att hantera höjd beredskap och krig inom sektorn ordning och säkerhet

Tabell 5 Bidrag till länsstyrelser från anslag 2:4 ap 5 Krisberedskap och totalförsvaret

Belopp i tkr	2025	2024	2023
Länsstyrelsen i Blekinge län	4 681	3 999	3 750
Länsstyrelsen i Dalarnas län	3 879	3 718	3 944
Länsstyrelsen i Gotlands län	4 800	4 500	5 023

Länsstyrelsen i Gävleborgs län	3 930	4 000	3 750
Länsstyrelsen i Hallands län	4 000	4 000	3 749
Länsstyrelsen i Jämtlands län	5 100	3 400	3 750
Länsstyrelsen i Jönköpings län	4 334	4 167	4 760
Länsstyrelsen i Kalmar län	3 600	4 000	4 212
Länsstyrelsen i Kronobergs län	4 280	4 000	3 749
Länsstyrelsen i Norrbottens län	6 994	4 946	4 5
Länsstyrelsen i Skåne län	10 596	6 682	11 745
Länsstyrelsen i Stockholms Län	13 301	8 854	7 602
Länsstyrelsen i Södermanlands län	4 251	3 800	3 800
Länsstyrelsen i Uppsala län	4 570	4 000	4 547
Länsstyrelsen i Värmlands län	4 024	3 749	3 314
Länsstyrelsen i Västerbottens län	5 669	5 427	6 343
Länsstyrelsen i Västernorrlands län	4 076	4 787	3 758
Länsstyrelsen i Västmanlands län	3 998	3 998	3 750
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	8 644	7 291	9 117
Länsstyrelsen i Örebro län	4 224	4 000	4 170
Länsstyrelsen i Östergötlands län	3 771	4 258	4 451
Summa årets bidrag	112 722	97 576	103 869
Slutreglering föregående års bidrag	-2 719	-1 707	-12 121
Länsstyrelsernas ledningsplatser			
Drift	28 935	25 489	28 187
Förvaltning	18 289	25 364	18 543
CIVO Ledningslokaler			
Bidrag CIVO*	208	102	
Summa ledningsplatser	47 432	50 955	46 729
Totalt bidrag till länsstyrelserna	157 435	146 824	138 477

* Bidrag CIVO redovisades tidigare under tabell 6 Aktörsgemensam ledning och alternativa ledningsplatser. Tidigare år har justerats motsvarande.

Tabell 6 Bidrag till kommuner från anslag 2:4 ap 5 Krisberedskap och totalförsvaret

Belopp i tkr	2025	2024	2023
Ersättning till kommuner enligt LEH	361 999	361 998	331 626
Ersättning till kommuner för civilt försvar	350 000	260 000	160 000
Bidrag abonnemangspris Rakel	27 000	27 000	27 000
Bidrag planeringsförmåga kommunal räddningstjänst	55 000		
Bidrag utbildningsförmåga kommunal räddningstjänst	12 500		
Utbildning av befintlig personal i kommunal räddningstjänst inom uppgifter under höjd beredskap	31 098		
Bidrag för kommunal ledning och räddningscentraler	82 135	41 917	49 032
Övriga utbetalningar avseende ledningsplatser	185	227	316
Summa	919 918	691 141	567 974

Tabell 7 Bidrag till regioner från anslag 2:4 ap 5 Krisberedskap och totalförsvaret

Belopp i tkr	2025	2024	2023
Ersättning till regioner enligt LEH	50 000	50 000	44 949
Ersättning till regioner för civilt försvar	75 000	54 400	40 000
Bidrag för ledningsplatser	2 201	3 210	2 082
Övriga utbetalningar avseende ledningsplatser	15	5	20
Summa	127 215	107 615	87 051

Tabell 8 Bidrag till frivilliga försvarsorganisationer från anslag 2:4 ap 5 Krisberedskap och totalförsvaret

Belopp i tkr	Utbetalt organisationsstöd*			Utbetald uppdragsersättning		
	2025	2024	2023	2025	2024	2023
Organisation						
Flygvapenfrivilligas Riksförbund (FVRF)	302	405	325	128	112	4
Frivilliga Automobilkårens Riksförbund (FAK)	5 840	4 350	4 074	11 664	10 737	10 549
Frivilliga Flygkåren (FFK)	3 389	2 705	2 784	11 943	8 100	6 100
Frivilliga Motorcykelkårens Riksförbund (FMCK)	1 771	1 324	839	4 697	2 660	2 480
Frivilliga Radioorganisationen (FRO)	3 451	2 356	1 698	11 187	7 535	6 328
Försvarets Personaljänsteförbund (FPF)	100	200	183	353	189	160
Insatsingenjörernas riksförbund (IIR)	321	262	183	1 050	652	320
Riksförbundet Sveriges Lottakårer (SLK)	3 685	2 518	2 096	9 558	7 033	5 917
Sjövärnskårens Riksförbund (SVK)	1 480	1 353	1 217	4 363	2 803	2 247
Sveriges Bilkårens Riksförbund (Bilkåren)	5 293	3 520	2 899	14 854	9 968	9 577
Svenska Blå Stjärnan (SBS)	3 588	2 400	2 188	7 517	6 958	6 697
Svenska Brukshundklubben (SBK)	2 402	1 977	1 821	4 322	4 535	3 634
Svenska Civilförsvarsförbundet (SCF)	6 816	4 151	3 247	14 244	14 081	13 708
Svenska Fallskärmsförbundet (SFF)	400	300	274			30
Svenska Försvarsutbildningsförbundet (Försvarsutbildarna)	5 895	3 987	3 091	11 996	11 305	10 488
Svenska Pistolskytteförbundet (SPSF)	534	533	488			
Svenska Röda Korset (SRK)	2 599	2 069	2 105	4 458	4 308	4 319
Svenska Skyttesportförbundet (SvSF)	634	590	488	50	80	128
Summa	48 500	35 000	30 000	112 382	91 056	82 686
Slutreglering av föregående års bidrag				-13 927	-2 793	-5 228
Bidrag till frivilliga försvarsorganisationer	48 500	35 000	30 000	98 456	88 263	77 458

*2023 betalades organisationsstöd ut från anslag 2:6

Tabell 9 Utbetalning av forskningsmedel samt innovationsmedel från anslag 2:4 ap 5 Krisberedskap och totalförsvaret

Belopp i tkr	2025	2024	2023
Blekinge Tekniska Högskola	280		
Chalmers tekniska högskola AB	1 093	4 480	5 117
Försvvarshögskolan	9 366	8 226	8 879
Göteborgs universitet	3 150	3 352	1 982
Handelshögskolan i Stockholm	5 000		
Högskolan i Dalarna	269		
Högskolan i Skövde	3 641	2 221	1 245
Insamlingsstiftelsen Brandforsk	4 004	3 805	3 885
Institutet för framtidsstudier			5 281
Karlstads universitet	200	200	354
Kungliga Tekniska Högskolan	6 981	7 169	5 739
Linnéuniversitetet	150		
Linköpings universitet	4 399	6 386	6 658
Luleå tekniska universitet	900	300	
Lunds universitet	13 590	10 763	8 619
Marie Cederschiöld Högskola AB	1 778	2 376	2 381
Mittuniversitetet	2 412	4 947	5 507
Mälardalens universitet	1 458	1 694	1 314
NILU Klimat- och Miljöinstitutet AB		50	
NordForsk		3 000	4 000
Research Institutes of Sweden (RISE)	3 164	5 224	4 183
Statens geotekniska institut	3 214	910	2 150
Stiftelsen Stockholm School of Economics Institute for Research (SIR)	484	2 167	2 847
Stockholm Environment Institute	747	1 078	1 428
Stockholms universitet		149	
Tekniska Högskolan i Jönköping AB	1 011	1 335	939
Totalförsvarets forskningsinstitut	8 626	9 260	8 528
Umeå universitet		2 232	2 082
Uppsala universitet	147		
Örebro universitet	1 401	979	2 538
Blekinge Tekniska Högskola	280		
Chalmers tekniska högskola AB	1 093	4 480	5 117
Försvvarshögskolan	9 366	8 226	8 879
Göteborgs universitet	3 150	3 352	1 982
Handelshögskolan i Stockholm	5 000		
Högskolan i Dalarna	269		
Högskolan i Skövde	3 641	2 221	1 245
Insamlingsstiftelsen Brandforsk	4 004	3 805	3 885
Institutet för framtidsstudier			5 281
Karlstads universitet	200	200	354
Kungliga Tekniska Högskolan	6 981	7 169	5 739
Linnéuniversitetet	150		
Linköpings universitet	4 399	6 386	6 658
Luleå tekniska universitet	900	300	
Lunds universitet	13 590	10 763	8 619
Marie Cederschiöld Högskola AB	1 778	2 376	2 381
Mittuniversitetet	2 412	4 947	5 507
Mälardalens universitet	1 458	1 694	1 314
NILU Klimat- och Miljöinstitutet AB		50	
NordForsk		3 000	4 000
Research Institutes of Sweden (RISE)	3 164	5 224	4 183
Statens geotekniska institut	3 214	910	2 150

Stiftelsen Stockholm School of Economics Institute for Research (SIR)	484	2 167	2 847
Stockholm Environment Institute	747	1 078	1 428
Stockholms universitet		149	
Tekniska Högskolan i Jönköping AB	1 011	1 335	939
Totalförsvarets forskningsinstitut	8 626	9 260	8 528
Umeå universitet		2 232	2 082
Uppsala universitet	147		
Örebro universitet	1 401	979	2 538
Återbetalning av forskningsbidrag		-67	-562
Erhållna bidrag för finansiering av forskning	-1 034	-1 611	-1 666
Bidrag forskning	76 429	80 624	83 428
Innovation	4 203		
Summa innovation	4 203		
Total summa forskning och innovation	80 632	80 624	83 428

Tabell 10 Lista över forskningsprojekt som avslutats under 2024

Utförare	Forskningsinsatsning
Blekinge Tekniska Högskola	Intelligenta verkligheter och spelifierat lärande för civil beredskap med människan i fokus
Chalmers tekniska högskola	Från passiv mottagare till aktiv resurs i krishanteringssystemet
Chalmers tekniska högskola	Spel för lärande inom civil beredskap: En kunskapsöversikt om metoder för samverkan, beslutsfattande och ledning
Försvvarshögskolan	Försörjningsberedskap för livsmedel, dricksvatten, energi och transporter och dess motståndskraft mot klimatrelaterade extremer
Högskolan Dalarna	Klimatförändringens och klimatanpassningens påverkan på hälso- och sjukvården: utmaningar och anpassningsstrategier
Karlstads universitet	SWITS
Kungliga tekniska högskolan	CERCES2 Center för resilienta kritiska infrastrukturer
Linköpings universitet	Effektiv hantering av multipla naturhändelser
Linköpings universitet	RICS2 Research Centre on Resilient Information and Control Systems
Luleå tekniska universitet	Arktis och den civila beredskapen – en kunskapsöversikt
Luleå tekniska universitet	

	Rymdsystem som kritisk infrastruktur. Ett systemperspektiv för att stärka cybersäkerhet och resiliens inom samhällsviktiga funktioner
Luleå tekniska universitet	Säkerhet för vätgasinfrastruktur: Riskhantering från produktion till slutanvändning
Lunds universitet	Civil beredskap i fysisk planering – synergier och konflikter mellan olika planeringsnormer
Lunds universitet	Kunskapsöversikt rörande brandfarliga och giftiga gaser från batterier i termisk rusning
RISE	Resilient material- och produktförsörjning i händelse av kris och konflikt
Statens geotekniska institut	Cascading Natural Hazards: Visualizing, Learning and Understanding (CAZULU)
Statens geotekniska institut	Från felanpassning till transformation: En kunskapsöversikt av systemeffekterna av klimatanpassning längs kusten.
Stockholm Environment Institute	Managing vulnerabilities to multiple water hazards in Sweden
Totalförsvarets forskningsinstitut	SHIFT - Samarbete för Hybrid Innovation inom Totalförsvaret

**Myndigheten
för civilt försvar**